

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางในการประเมินจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมงานในรายวิชาบัญชีบริการ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนใช้แฟ้มสะสมงานในรายวิชาบัญชีบริการ ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม จำนวน 25 คน และ ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนตามสภาพจริง ด้านทักษะปฏิบัติ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน แบบประเมินด้านพฤติกรรมจิตพิสัย ในการเรียนของนักเรียน แบบประเมินชิ้นงาน แบบประเมินแฟ้มสะสมงานของนักเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการประเมิน โดยใช้แฟ้มสะสมงานในรายวิชาบัญชีบริการ รวบรวมข้อมูล จากการเรียนการสอนและการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานในภาคเรียนที่ และ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยโปรแกรม SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 หาแนวทางในการประเมินจากสภาพจริงโดยใช้เพิ่มผลงานในรายวิชาบัญชีบริการพบว่า

1. การประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ได้จากการประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เพิ่มผลงานตลอดภาคเรียนผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยด้านทักษะการปฏิบัติโดยรวมจัดอยู่ในระดับปานกลางโดยแยกตามรายการดังนี้ คือ ความพร้อมในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามขั้นตอน การปฏิบัติอย่างคล่องแคล่วรวดเร็วและผลที่ได้จากการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ส่วนการปฏิบัติงานได้เสร็จตามเวลาที่กำหนดจัดอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลางแยกตามรายการดังนี้

พฤติกรรมในด้านการมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายและการเข้าร่วมกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ส่วนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นการซักถามและแสดงความคิดเห็น ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่มอบหมายอยู่ในระดับปานกลาง

3. การประเมินพฤติกรรมจิตพิสัยในการเรียนของนักเรียน โดยรวมจัดอยู่ในระดับปานกลางแยกเป็นแต่ละประเด็นดังนี้

ด้านความขยัน ผลการวิจัยพบว่า มีการศึกษาหาความรู้ก่อนลงมือปฏิบัติเสมอปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติด้วยความรวดเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความรอบคอบ ผลจากการวิจัยพบว่า มีการศึกษาก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง มีการวางแผนอย่างมีขั้นตอนและตรวจสอบผลงานอยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านระเบียบวินัย ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ด้านการประหยัด ผลจากการการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการประหยัดเกี่ยวกับการใช้วัสดุ และใช้เวลาอย่างเหมาะสมในการปฏิบัติงานรู้จักใช้วัสดุเหลือใช้มาทำให้เกิดจัดอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

ด้านความตั้งใจ ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจในเนื้อหาที่เรียนมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และมีการซักถามทุกครั้งเมื่อมีปัญหาจัดอยู่ในระดับปานกลาง

4. การประเมินชิ้นงานของนักเรียนโดยเพื่อนของนักเรียนผลจากการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านมีความตั้งใจในการทำงานจัดอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีระเบียบในการทำงาน การมีทักษะในการคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานจัดอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนยังเคยชินกับพฤติกรรมเดิม ๆ ที่มีการเรียนการสอนโดยครูเป็นศูนย์กลางซึ่งนักเรียน จะต้องเป็นผู้รับฟังและปฏิบัติตามที่ครูสอนและถ่ายทอดความรู้ให้เท่านั้น นักเรียนจึงไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าที่จะอภิปรายมากนัก เมื่อได้ดำเนินการมาถึงระยะหนึ่งนักเรียนเริ่มมีการพัฒนาซักถามและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

5. การประเมินชิ้นงานโดยตัวนักเรียนเอง ผลจากการวิจัยพบว่า ความตั้งใจในการทำงานจัดอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีระเบียบในการทำงาน การมีทักษะในการคิดและความคิดสร้างสรรค์ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานจัดอยู่ในระดับปานกลาง

6. การประเมินชิ้นงานโดยผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่าความตั้งใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีระเบียบในการทำงาน ทักษะการคิดและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

7. การประเมินการใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียนโดยครูผู้สอนผลจากการวิจัยพบว่าในด้านความตั้งใจในการทำงาน การมีระเบียบในการทำงาน ทักษะในการคิดสร้างสรรค์ผลงานแสดงถึงความก้าวหน้าจัดอยู่ในระดับมาก ส่วนการสรุปบันทึกเนื้อหาสาระอยู่ในระดับปานกลาง

8. การประเมินผลการใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียนประเมินโดยผู้ปกครอง การวิจัยพบว่าความตั้งใจในการทำงาน ผลงานแสดงถึงความก้าวหน้าจัดอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความมีระเบียบในการทำงาน การบันทึกเนื้อหาสาระ ทักษะในการคิดสร้างสรรค์จัดอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิจัยพบว่าเป็นเพศหญิงร้อยละ 96 และเป็นเพศชายร้อยละ 4

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ความพอใจในการร่วมมือทำงานในกลุ่ม มีทักษะปฏิบัติในกิจกรรมที่เรียนพึงพอใจกับผลงานที่ได้ปฏิบัติในวิชาบัญชีบริการ สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน ชอบวิธี

การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน คิดว่าแฟ้มสะสมงานช่วยในการพัฒนาการเรียนของนักเรียนได้ คิดว่าแฟ้มสะสมงานมีประโยชน์กับนักเรียนมากและคิดว่าการปฏิบัติการจัดทำแฟ้มสามารถนำไปใช้กับวิชาอื่นได้ ส่วนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายจัดอยู่ในระดับปานกลาง

3. สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 52 เป็นเพศชายร้อยละ 48 อายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปีร้อยละ 52 อายุ 36 - 40 ปีร้อยละ 32 อายุ 31 - 35 ปีและ 51 ปีขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้นร้อยละ 80 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 8 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงร้อยละ 4 เท่านั้น และไม่ระบุวุฒิการศึกษาร้อยละ 8 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างถึงร้อยละ 36 อาชีพค้าขายร้อยละ 28 อาชีพชาวไร่ร้อยละ 20 และอาชีพอื่น ๆ อีกร้อยละ 16 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับนักเรียน คือเป็นมารดา ร้อยละ 52 เป็นบิดาร้อยละ 48

4. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานในรายวิชา บัญชีบริการ ผลจากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในแต่ละด้านดังนี้ การรับทราบ ผลจากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองได้ทราบว่าขณะนี้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยทราบเพียงเล็กน้อยถึงร้อยละ 72 ผู้ปกครองทราบว่าขณะนี้มีการปรับปรุงวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน โดยทราบเพียงเล็กน้อยร้อยละ 64 ทราบว่าขณะนี้มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเรียนโดยบัญชีบริการโดยทราบอย่างละเอียดร้อยละ 72 และทราบเกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียน โดยทราบเพียงเล็กน้อยร้อยละ 60 ด้านการมีส่วนร่วม ผลจากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองได้เห็นผลงานของนักเรียนที่ไปทำที่บ้านโดยเห็นเป็นบางครั้งร้อยละ 60 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นครั้งคราวในกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำที่บ้านร้อยละ 56 และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของนักเรียนเป็นบางครั้งร้อยละ 72 ด้านความพึงพอใจ ผู้ปกครองมีความเห็นว่านักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นถึงร้อยละ 80 มีความพึงพอใจกับวิธีการทำแฟ้มสะสมงาน ผู้ปกครองมีโอกาสได้เห็นผลงานของนักเรียนร้อยละ 76 และนักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นกว่าเดิมมีการปรึกษาผู้ปกครองร้อยละ 48

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเพิ่มเติมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 25 ราย มีผู้ตอบในข้อเสนอแนะ 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 68 ส่วนผู้ไม่ตอบในข้อแสดงความคิดเห็น จำนวนเพียง 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 32

1. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานมีประโยชน์ต่อนักเรียนทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น มีระเบียบในการทำงาน มีความสนใจในการเรียนมากขึ้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักประเมินผลงานของตนเอง ทำให้นักเรียน มีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

2. ด้านความรู้สึกลึกต่อการที่นักเรียนได้ทำแฟ้มสะสมงาน ผู้ปกครองมีความเห็นว่าดีมาก ทำให้นักเรียนได้ทราบข้อบกพร่องของตนเองในการทำงาน นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานมากขึ้น ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ พอใจที่มีส่วนร่วมในการประเมินชิ้นงาน และผลงานของนักเรียน ได้เห็น และได้ทราบว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง

3. การประเมินผลแบบเก่าและแบบใช้แฟ้มสะสมงานผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการประเมินผลแบบใช้แฟ้มสะสมงานดีกว่าเพราะเห็นว่านักเรียนมีความขยันกระตือรือร้นมากขึ้นผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาแนวทางในการประเมินผลในรายวิชาบัญชีบริการ โดยใช้แฟ้มสะสมงานในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแมริมวิทยาคม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

การประเมินด้านทักษะปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงานในการเรียนวิชาบัญชีบริการไว้ 5 รายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานได้เสร็จตามเวลาที่กำหนดอยู่ในระดับมาก แสดงว่าด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้นถึงแม้ว่าจะไม่อยู่ในระดับมาก แต่ก็มีการพัฒนาการขึ้นทุกคนมีความพร้อมในการปฏิบัติงานการปฏิบัติตามขั้นตอน ปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ผลงานที่ได้จากการปฏิบัติอยู่ในขั้นที่น่าพอใจนักเรียนจะได้ปรับปรุงแก้ไขใน การทำงานในครั้งต่อไป

ด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรายการประเมินไว้ 5 รายการถือมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการซักถามและแสดงความคิดเห็น ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่มอบหมายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนยังเคยชินกับพฤติกรรมเดิม ๆ ที่ใช้การเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งนักเรียนจะต้องเป็นผู้รับฟังและปฏิบัติตามที่ครูสอนและถ่ายทอดความรู้ให้เท่านั้น นักเรียนจึงไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและซักถาม แต่เมื่อได้ดำเนินกิจกรรมมาถึงระยะหนึ่งนักเรียน มีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย เข้าร่วมกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายนั้นได้พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและกล้าที่จะซักถาม ผู้วิจัยได้กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายได้อย่างอิสระโดยนั้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับแนวทางจัดการเรียนการสอนของ ทิศนา ขวัญ (2539) ที่ว่าให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุดในการจัดกิจกรรมการสอนควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (CONSTRUCT)
2. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน (INTERACTION)
3. ผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (PARTICIPATION)
4. ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ (PROCESS) ควบคู่กับผลงาน (PRODUCT)
5. ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (APPLICATION)

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2540) ที่พบว่าผลการพัฒนาด้านทักษะการทำงานโดยส่วนรวมแล้วมีการพัฒนาการ โดยลำดับสิ่งที่พบอย่างชัดเจนคือการเขียนอธิบายความ การอ้างอิง ความปรารถนาของชิ้นงานและการส่งงานทันตามกำหนดการให้ความร่วมมือนิสิตให้ความร่วมมือดีมากและสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพยายามที่จะเรียนรู้และปรับปรุงตนเองอยู่เสมอในการเรียนในครั้งต่อ ๆ ไป

พฤติกรรมด้านจิตพิสัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรายการประเมินไว้ 5 รายการ คือด้านความขยัน ความรอบคอบ ด้านระเบียบวินัย ด้านการประหยัด และความตั้งใจซึ่งพบว่าทุกรายการนักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในขั้นที่น่าพอใจคือระดับปานกลางโดยให้เหตุผลว่ายังมีความพยายามไม่มากพอแสดงว่านักเรียนมีการรับรู้ตนเองได้ชัดเจน

และมีความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นมากกว่านี้ในโอกาสต่อไป ส่วนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีจิตสำนึกในการเป็นนักเรียนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนการปฏิบัติตนแบบมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี เมืองศรี (2541) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานกับรายวิชาการจัดการในบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าความก้าวหน้า ด้านเจตคติเกี่ยวกับวิชาการจัดการในบ้านของนักเรียนจากการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน พบว่า ความตั้งใจเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติด้านอื่น ๆ หลังเรียนและก่อนเรียนไม่แตกต่างกันและตรงกับงานวิจัยของ สวาท จันทร์สวัสดิ์ (2538) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ กลุ่มวิชาเลือกเสรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผลจากการการวิจัยด้านพฤติกรรมของนักเรียนจากการสอนวิชาชีพพบว่า นักเรียนได้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยมีทักษะพื้นฐานในวิชาชีพ มีความขยันอดทน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ช่วยตนเอง ครอบครัวยุและชุมชนได้ และจากการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพ ของครูผู้สอนพบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพมีความพึงพอใจอยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้นและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การประเมินชิ้นงาน

การประเมินชิ้นงานของนักเรียนมีความสอดคล้องกันระหว่าง 3 กลุ่ม คือ การประเมินโดยตัวของนักเรียน เพื่อนของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด และด้านความตั้งใจในการทำงาน จัดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของอรุณี เมืองศรี (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานกับรายวิชาการจัดการในบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีความตั้งใจในการทำงานสูงกว่าก่อนการเรียน

การประเมินแฟ้มสะสมงาน

การประเมินแฟ้มสะสมงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีความตั้งใจในการทำงาน มีระเบียบในการทำงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และผลงานแสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2539) ที่ได้ศึกษาการประเมินแฟ้มสะสมงาน

กรณีศึกษาในชั้นเรียนระดับบัณฑิตศึกษาว่าการประเมินแฟ้มสะสมงานจึงเป็นวิธีการที่ให้สารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลสามารถเห็นรายละเอียดของการพัฒนาการเห็นจุดเด่นจุดด้อยในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในผลงานมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ได้ทำและมีความสุขในการทำงาน

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการประเมินแฟ้มสะสมงาน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการประเมินแฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นครอบคลุมในเรื่องความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แฟ้มสะสมงานความพึงพอใจในการร่วมมือทำงานภายในกลุ่ม มีทักษะในการปฏิบัติในกิจกรรมการเรียน พึงพอใจกับผลงานที่ได้ปฏิบัติในวิชาบัญชีบริการ มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน นักเรียนชอบวิธีการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน คิดว่าแฟ้มสะสมงานช่วยพัฒนาการเรียนของนักเรียนได้ คิดว่าแฟ้มสะสมงานมีประโยชน์กับนักเรียน การปฏิบัติและจัดทำแฟ้มสามารถนำไปใช้กับวิชาอื่นได้จากการวิจัยพบว่าทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องการมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการประเมินแฟ้มสะสมงาน ผู้วิจัยได้กำหนดรายการประเมินไว้ 10 รายการตามลำดับดังนี้

ด้านการรับทราบ ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองได้ทราบว่าขณะนี้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยทราบเพียงเล็กน้อยถึงร้อยละ 72 ผู้ปกครองทราบว่าขณะนี้มีการปรับปรุงวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน โดยทราบเพียงเล็กน้อยร้อยละ 64 ทราบว่าขณะนี้มีนักเรียนมีแฟ้มสะสมงานในวิชาบัญชีบริการ โดยทราบอย่างละเอียดร้อยละ 72 และทราบเกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียน โดยทราบเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 60 ด้านการมีส่วนร่วม ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองได้เห็นผลงานของนักเรียนที่ไปทำที่บ้าน โดยเห็นเป็นบางครั้งร้อยละ 60 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นครั้งคราวในกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำที่บ้านร้อยละ 56 และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของนักเรียนเป็นบางครั้ง ร้อยละ 72 ด้านความพึงพอใจ ผู้ปกครองมีความเห็นว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นถึงร้อยละ 80 มีความพึงพอใจกับวิธีการทำแฟ้มสะสมงาน ผู้ปกครองมีโอกาสได้เห็นผลงานของนักเรียนร้อยละ 76 และนักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นกว่าเดิมมีการปรึกษาผู้ปกครอง ร้อยละ 48

ผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน วิชาบัญชีบริการ โดยใช้แฟ้มสะสมงานมีความเหมาะสมและเกิดผลดีต่อการเรียนรู้ในวิชาบัญชีบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ถึงแม้ว่าจะไม่ถึงระดับมากแต่ก็จัดอยู่ในขั้นที่พึงพอใจในระดับหนึ่ง นักเรียนมีการพัฒนาการ ในด้านของการเรียนรู้ในกระบวนการ (Process / Product) สามารถวัดความสามารถของนักเรียน ได้หลาย ๆ ด้าน มีการพัฒนาการในการทำงานแบบมีส่วนร่วม การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างเพื่อน ครูและ ผู้ปกครอง สอดคล้องกับสมศักดิ์ ภูวิภาคารวรรณ (2540) สรุปการประเมินตามสภาพจริงว่าเป็นวิธีการ ประเมินที่ออกมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการผลิตและแฟ้มสะสมงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตหลายประการซึ่งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ ต่อการนำไปศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการสอนวิชาบัญชีบริการครูผู้สอนต้องศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ในการประเมินโดยใช้ แฟ้มสะสมงานและขั้นตอนกระบวนการในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เพราะต้องใช้เวลา ค่อนข้างมากในการที่จะปรับการเรียนการสอนของนักเรียนซึ่งเคยชินกับการเรียนการสอนแบบเดิม ที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจใช้สื่อที่หลากหลาย และคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วน ร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด
2. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงให้ทราบถึง การเปลี่ยนแปลงระบบการสอนของครูที่ใช้การเรียนการสอนและการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ในการให้คะแนนเพื่อนักเรียนและผู้ปกครองจะได้เข้าใจและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียน การสอนดังกล่าวต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะต้องมีความมานะพยายามซึ่งบางครั้งมีปัญหา ใน เรื่องของเวลาในการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป
3. นักเรียนจะต้องปรับทัศนคติของตนเองให้เข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลาง ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็น ชักถาม

ในสิ่งที่ตนเองยังไม่เข้าใจ มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ อีกทั้งจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในทางความคิด แบ่งสรรเวลาให้ถูกต้องและการปฏิบัติตน ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือในกลุ่ม การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม

4. เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานในสถานศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ผู้บริหารควรสนับสนุน กระตุ้นครูผู้สอนในทุกหมวดวิชา เช่น การจัดบุคลากรที่มีความรู้มาให้ความรู้กับ คณะครูอย่างต่อเนื่องพร้อมกับการเผยแพร่ผลงานให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาด้านความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการนิเทศ การจัดกิจกรรม ในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง และในสถานศึกษาควรจัดให้คณะครูทุกคนจัดทำแฟ้มสะสมงานของตนเองเพื่อเป็นหลักฐานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นที่จะเสนอแนะไว้ในการวิจัยครั้งต่อไปคือ

1. ควรศึกษาค้นคว้าวิจัยในด้านการประเมิน โดยใช้แฟ้มสะสมงานในรายวิชาอื่น ๆ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาบัญชีบริการในอนาคต
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลในวิชาอื่น ๆ ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เห็นการพัฒนาความก้าวหน้าของนักเรียน
3. ควรมีศึกษาวิจัยถึงผลในการจัดการเรียนการสอนโดยแฟ้มสะสมงานในวิชาอื่น ๆ ด้วย